

svazek obcí CECEMÍNSKO

277 14 Drísy 12, tel.: 326 971 10, e-mail: ou.drisy@seznam.cz

POUŽITÁ LITERATURA
CERMÁK, J. (ed.), 1928: Pamětník našeho osvození okresu brandýského. Brandýs n. L.
KNEIDL, F. 1899: Paměti škol Olomou Karlovského. Praha.
KRAJČEK, J. 2008: Hudebníci v brandýském Podolí: Brandýs nad Labem - Stará Boleslav
PRAŠEK, J. V. 1908–1913: Brandýs nad Labem, Město, panství a okres I. – III. Brandýs n. L.
PROFOUS, A. 1947, 1949, 1951: Místní jména v Čechách, jejich vznik, původní význam a změny I, II, III. Praha.
SEDLÁČEK, A. 1910: Místopisný slovník historický království českého. Praha.

© mapu: SHOCart spol. s r.o.
Aleš Střecha
Michal Šára
výtisk tiskárna:
XXXXXX
náklad: 1 000 výtisků

Vydal:
DOBROVOLNÝ
SVAZEK OBČÍ
CECEMÍNSKO
© text, logo
grafické zpracování:
Michal Burda
© mapu:
SHOCart spol. s r.o.
Aleš Střecha
Michal Šára
výtisk tiskárna:
XXXXXX
náklad: 1 000 výtisků

CECEMÍNSKO — KRAJINA JAKO NA DLANI

O člověku, který se rozdělí s bližním v nouzi, se říká, že má srdce jako na dlani. To znamená, že jeho srdce naleznete vždy v blízkosti upracovaných dlaní, které potřebují pomocnou ruku. A dobré srdce vycítí, kdy má zakročit. Správné srdce na správném místě má totiž správný přehled a vidí věci jako na dlani.

Na dlani vidí i krajinu rukou s hrbolků a srázy mžolů předků, kteří hněli rodnou hroudou, přičemž ji skrývali vlastním potem i slzami. Rovněž krajinu s jejími mírnými návršími proslulými zapadajícím sluncem, na kterých kdysi dozrávala vinná réva. S lužními lesy i bory, které za mírného větru šuměly, tak jako krev v žilách milenců, scházejících se potají pod ochranou ztepilých stoletých přátel, když jejich srdce společně tloukla ozvěnou večernímu klekání. Krajinu s údolními smutky, ale i s údolními radostmi. S úžlabími protkanými žilkami, které přinášely nejen krev, ale i životodárnou vláhu. S mokřinami, nad kterými se občas vznášela strašidla i bludičky a v jejichž okolí se rozprostíraly pastviny s nejbohatějšími květinami i s nejšťavnatější pašou pro zvěř za večera vycházející z přilehlých císařských hvozdů. I na sena do maštálí a chlévů. Na mezičias, po odletu vlastovek, přes božímu narození, až k velkonočnímu beránkovi. Krajinu s pústy, s dlaněmi vzepjatými k nebi v tiché modlitbě, ale i na hlučnou krajinu s tancem, jitrnicemi a koláči.

Krajinu, kterou neprožijíte na vojském potahu ani na splašeném oři, ale po značené cyklostezce po vlastní cykloose. Kde vás nebudou otravovat ty věčné kopce a navíc se můžete svažit v průzračné vodě místních jezer a tůň. A když vás náhodou ze sedla vyžene nějaká ta přepřska, podají vám v té krajíně pomocné a občerstvující ruce. S dlaněmi doširoka rozevřenými, jako prostřená tabule, na které se vám nabízí to nejlepší, co se v krajině urodilo. Ať už je to mrkvička, zelíčko, rychlokašky... A rozhodně Vás nerozpláče ani místní cibule, alespoň do té doby, než ji začnete pěkně doma v suchu loupat.

Krajina jako na dlani, do které vás dnes zveme, to jsou dvě dlaně s deseti prsty. Co prst to písmeno. CECEMÍNSKO – dobrovolný svazek vytvořený obcemi, které sousedí v trojúhelníkovém prostoru polabské nížiny, jehož nejostřejší úhel jakoby ukazoval ke Staré Boleslavi. Místo považované již v raném středověku za magický střed České země. Dvěma odvěsnami tohoto trojúhelníku úrodných černozemních labských naplavenin mohou být dvě dopravní trasy. Severovýchodním směrem ubíhající rychlostní komunikace na Mladou Boleslav přibližně sledující tok rychlonohé řeky Jizery a severozápadním směrem silnice na Mělník, kopírující v účtve vzdálenosti důstojný labský tok. Z jihu je toto území navíc ještě podtrženo železniční tratí spojující dva důležité drážní uzly – Lysou nad Labem a Všetaty.

Strategické spojení obcí řešících obdobné aktuální problémy a sledujících podobné cíle blízké i vzdálené budoucnosti při zachování místních tradic a specifik. Vydejme se na návštěvu obcí, které žijí bohatým společenským životem. Rozbalme si je jako dárečky. Vezměme to podle abecedy.

DOBROVOLNÝ SVAZEK OBČÍ CECEMÍNSKO 277 14 Drísy 12, tel.: 326 971 10, e-mail: ou.drisy@seznam.cz

Obecní úřad Drísy, Drísy 12, 277 14 Drísy, tel.: 326 971 107
fax: 326 971 107, e-mail: ou.drisy@seznam.cz, www.drisy.cz

Obecní úřad Hlavenec, Hlavenec, 294 74 Předměřice nad Jizerou
tel.: 326 971 298, 723 889 277, fax: 326 971 298
e-mail: obec.hlavenec@hlavenec.cz, www.hlavenec.cz

Obecní úřad Konětopy, Konětopy, 277 14 Konětopy, tel./fax: 326 971 017
e-mail: oukonetopy@mybox.cz, www.konetopy.cz

Obecní úřad Kostelní Hlavno, 71, 294 76 Kostelní Hlavno, tel./fax: 326 971 082
e-mail: kostelnihlavno@tiscali.cz, www.kostelnihlavno.cz

Obecní úřad Lhota, Boleslavská 47, 277 14 Lhota, tel.: 326 971 008
e-mail: obec.lhota@iol.cz, www.lhota.cz

Obecní úřad Nedomice, Nedomice 78, 277 14 Drísy, tel./fax: 315 696 128
e-mail: ounedomice@quick.cz, www.nedomice.cz

Obecní úřad Ovčáry, 277 14 Ovčáry 41, tel.: 315 696 100, fax: 315 699 633
e-mail: obec.ovcary@ovcary.cz, www.ovcary.cz

Obecní úřad Sudovo Hlavno, Sudovo Hlavno 15, 294 76 Kostelní Hlavno
tel.: 326 971 081, e-mail: ou@sudovo-hlavno.cz, www.sudovo-hlavno.cz

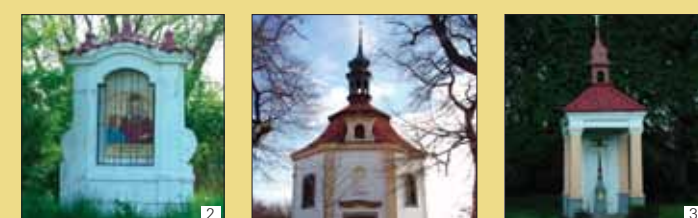
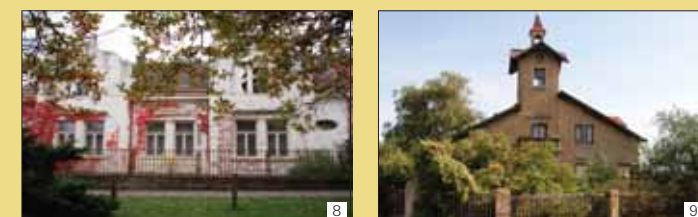
Drísy najdete 8 km severně od Staré Boleslavi při silnici na Mělník a železniční trati vedoucí z Nymburka do Mělníka. Obcí procházejí komunikace směrem na Lhotu, Sudovo Hlavno, Konětopy a Křenek. Ves byla založena za prvních Přemyslovců. Písemná zpráva z roku 1052 uvádí, že Drísy i s polovinou vinného lisu byly darovány knížetem Břetislavem I. Staroboleslavské kapitule. Podle této listiny měli mít staroboleslavští kanovníci užitek ze Svatováclavské vinice — snad nejstarší v Čechách, na které prý lisoval víno i patron českých vinařů Sv. Václav. Rozkládala se na jižních úbočích Cecemina severně od Drísa, který je v nížinném a téměř rovinném kraji se svými 237 metry nad mořem zdaleka viditelnou dominantou.

Útrapy třicetileté války dopadly tvrdě na Drísy i celý kraj. Z opuštěných usedlostí vznikl ještě před jejím skončením rozsáhlý panský dvůr. Důležitou událostí, po období válečného běsnění, bylo založení školy v roce 1694, kdy byl kantorem ve Drísech Jindřich Brix (1643?–1703), předek světoznámých hudebníků z rodu Brixů a Bendů. Roku 1729 byla ve vinici postavena kaple Stětí Sv. Jana Křtitele. V roce 1821 pak vybudována původní školní budova.

Předělem se stalo zrušení roboty a poddanství. Od sedmdesátých let 19. století, po výstavbě severozápadní dráhy a zřízení železniční stanice jižně od středu vsi, se Drísy staly významnou zelinářskou obcí s tehdy největším zeleninovým tržištěm ve státě. Pěstování zeleniny převládá dodnes.

Centrem obce je trojúhelníková náves s kapličkou a původními zemědělskými usedlostmi. Východně leží další prostranství s požární nádrží. V centru naleznete i obecní úřad, hospodu, spořitelnu, poštu, základní pětitřídní školu s kapacitou 120 dětí, mateřskou školu, prodejnu potravin, autobusovou zastávku. Sportovní hřiště je situováno na severním okraji u lesa v sousedství tenisového kurtu. Obec má vlastní hřbitov. Většina objektů je napojena na obecní vodovod. S ostatními členy dobrovolného svazku se připravuje výstavba tlakové kanalizace a ČOV. Byla obnovena vinice Sv. Václava.

Drísy

Hlavenec je situován severně od Staré Boleslavi nedaleko rychlostní komunikace Praha - Mladá Boleslav. Zastavěná část obce protáhleho severojižního tvaru se přímýká k silnici vedoucí do sousedního Kostelního Hlavna. Ves s dominantou záměčků Hubertus je obklopena půlměsícem kdysi majestátních hvozdů císařské honitby. Jméno vsi vzniklo zjednodušením původního názvu „malý Hlaven“, k rozlišení od názvů dvou sousedních vsí Kostelního a Sudova Hlavna.

První zpráva o obci se datují rokem 1386. Brzy se stala součástí panství Brandýs n. L. a sdílela osudy jeho vlastníků, pánů z Michalovic, Tovačovských z Cimburka, Krajířů z Krajku. Na panství s rozlehlou honitbou, jejímž základem byl les Bor, si činil zálusk panovník Ferdinand I. Získal je až konfiskací po povstání stavů roku 1547. Hlavenec byl do roku 1918 i s celým panstvím užíván jako rodový majetek Habsburky i jejich blízkými příbuznými.

Již od 16. století věnovalo panstvo a posléze i císařská komora okolnímu lesnímu komplexu náležitou péči, poněvadž lov patřil k nejoblíbenějším dobovým kratochvilům urozené společnosti. Hlavenec se stal sídlem lesní a lovců správy. Nejslavnější éru prožívaly okolní lesy za panování Karla VI. Věhlas lovů, z našeho pohledu připomínajících jatka, pohasl po roce 1756.

Dochovaný střed Hlavence tvoří náves s kaplí, obklopená bývalými zemědělskými statky s barokními branami. Škola vznikla v roce 1796. V roce 1861 byla postavena nová budova, dnes sídlo obecního úřadu. Obec se rozvíjela severovýchodním směrem — rodinné domky, hájovna, skupina řadových domků. Na první pohled vás upoutá budova původně renesančního záměčku na výšině nad vesnicí. Bez povšimnutí neminete lovecký pomník císaře Karla VI. Nechal ho postavit F. A. Špork — majitel sousedního panství Lysá n. L. Byl odhalen 3. 11. 1725. Autorem architektonického řešení byl František Maxmilián Kaňka. Působivou sochařskou výzdobu provedl Matyáš Bernard Braun. Obec vlastní hostinec U Jeleny s velkým kulturním sálem, který se stal centrem bohatého společenského života.

Hlavenec

ZAJÍMAVOSTI

- DRÍSY
- 1 Kaple Stětí Sv. Jana Křtitele podle projektu K. I. Dienzenhofera kolem roku 1750
 - 2 Kaplička na cestě k Cecemínu
 - 3 Kaple sv. Jana Nepomuckého s výzdobou věží z roku 1837 uprostřed obce
 - 4 Křížek na návsi
 - 5 Křížek na okraji obce
 - 6 Pomník padlým od Emanuela Zentnera, odhalen 8. 8. 1926
 - 7 Sýpka na návsi
 - 8 Secesní dům na návsi
 - 9 Secesní dům s věžičkou jižně od návsi
- HLAVENEC
- 10 Lovecký pomník císaře Karla VI. od F. M. Kaňky a M. B. Brauna z let 1724–1725
 - 11 Lovecký zámek Hubertus nechal postavit císař Rudolf II. roku 1582
 - 12 Zvonice z roku 1816 s přístavbou hasičské zbrojnice z roku 1890 a kaplí z r. 1898
 - 13 Kovový kříž na kamenném podstavci před bývalou kovárnou věnovala rodina Čermákova
 - 14 Brána do statku čp. 13 z roku 1800
 - 15 Pomník padlým v I. světové válce z dílny sochaře E. Zentnera z roku 1930
 - 16 Kamenný kříž s korpusem Krista z roku 1891
 - 17 Týřův památník z roku 1932
 - 18 Budova bývalé obecní školy z roku 1861
 - 19 Bývalé Hlavenství Sv. Jana z roku 1936

- KONĚTOPY
- 20 Pomník padlým z I. a II. světové války od Antonína Hloušky, odhalen 21. 5. 1925
 - 21 Kříž z roku 1834
 - 22 Zvonice z roku 1875
 - 23 Zbytky sklepení pod bývalou tvrzí na zahradě domu čp. 20
 - 24 Výstavba z počátku 20. století
 - 25 Přírodní scénérie z okolí Konětopy
 - 26 Těžba šterkopisu na místním jezeře

- KOSTELNÍ HLAVNO
- 27 Pomník padlým v I. světové válce od E. Zentnera z Brandýsa n. L. z roku 1923
 - 28 Výklenková kaplička při cestě do Hlavence
 - 29 Budova školy z roku 1898
 - 30 Kříž ...
 - 31 Kříž
 - 32 Kostel Sv. Petra z počátku 19. století
 - 33 Hrob Anny Chadimové ze Sudova Hlavna, na základě jejíhož zpěvu vznikl tanec polka
 - 34 Panoráma Kostelního Hlavna
- LHOTA
- 35 Jezero, které se stalo významným rekreačním střediskem pro široké okolí
 - 36 Pomník padlým v I. světové válce od Em. Zentnera byl odhalen 12. 9. 1926
 - 37 Křížek na návsi
 - 38 Památkově chráněná brána usedlosti čp. 1
 - 39 Křížek před obcí
 - 40 Zvonice s věhou na návsi byla postavena v roce 1915
 - 41 Tři duby letní ve stáří 300–400 let
 - 42 Seskupení čtyř lip v polích

- NEDOMICICE
- 43 Secesní školní budova byla postavena v letech roku 1910–1912
 - 44 Křížek na rozcestí v obci
 - 45 Kříž z roku 1846, který věnovali manželé Marie a František Fabiánovi
 - 46 Pomník obětem první světové války od Em. Zentnera byl odhalen 26. 7. 1925
 - 47 Kaple se zvonici z 19. století
 - 48 Lokality výskytu běložárky liliovité na Cecemíně
 - 49 Porost vrb bílých a jilmů u vodního toku ze Drísa do Nedomice
 - 50 Skupina vrb bílých u vodního toku západně od obce
 - 51 Skupina stromů u školy ve středu obce
 - 52 Skupina stromů u rybníka ve středu obce
 - 53 Javor mléč u čp. 44 vysoký 15 m s obvodem kmenu 2,26 m

- OVČÁRY
- 54 Křížek v obci kolem roku 1800, roku 1946 pootočen směrem k silnici
 - 55 Křížek za vesnicí ke Chrásu od sochaře Františka Kofránka z Hořic z roku 1881
 - 56 Zvonice se zvonek z roku 1882, původní fasáda byla odstraněna
 - 57 Pomník obětem první světové války z 1923 od Břetislava Vobořila z Kralup
 - 58 Letecký snímek Ovčár
 - 59 Písemná zmlouka o Ovčárech pochází z roku 1350
 - 60 Rekreační jezero, které leží v bezprostředním sousedství obce

- SUDOVO HLAVNO
- 61 Pomník padlým v první světové válce od Em. Zentnera byl odhalen 28. 6. 1925
 - 62 Křížek odkud byli vyprovázáni zemřelí na hřbitov do Kostelního Hlavna
 - 63 Lipová alej z roku 1930 s lipou TGM u domu čp. 32, vedle ní lípa Aloise Jiráska
 - 64 Zvonice s obecní věhou z roku 1905
 - 65 Pozůstatky původní lidové architektury
 - 66 Dům čp. 9 sloužil jako židovská modlitebna od 40. do 70. let 19. století
 - 67 Křížek u Krchovské cesty
 - 68 Krchovská cesta, kde se zjevují příznaky bezhlavých mužů
 - 69 Vodní hladina
 - 70 Harmonický půvab polabského horizontu

- KDE SE MŮŽETE OBČERSTVIT
- DRÍSY
- Hostinec U Nováků (před návsi) s venkovním posezením
Pohostinství U Strmisků (na návsi) s venkovním posezením
Bárek U Milhausa (vedle potravin) s venkovním posezením

- HLAVENEC
- Hostinec U Jeleny (při hlavní silnici) s venkovním posezením

- KONĚTOPY
- Obecní hostinec (na křižovatce uprostřed obce)

- KOSTELNÍ HLAVNO
- Hostinec U Nápravníků (na návsi)

- LHOTA
- Hostinec U Musilů (na kraji obce směr na Drísy)
Hostinec Na malém plácku (na návsi)
Hotel Lesno (ve lhoteckém lese)

- NEDOMICICE
- U Týra (směr na Všetaty)

- OVČÁRY
- Restaurace U Šulců (na návsi)
Hostinec Na hřišti

- SUDOVO HLAVNO
- Hostinec U Sedláčků (na návsi) s venkovním posezením
Hospůdka Na pláži (směr Konětopy) s venkovním posezením

Konětopy, nejsevernější obec Dobrovolného svazku obcí Cecemínsko, vznikly na křižovatce silnic ve tvaru T. Směřují jihozápadně do Dřís, jihovýchodně na Sudovo Hlavno a severozápadně k Čečelicím. Katastrální území vesnice, nabývající postupně od jihozápadu na nadmořské výšce, přiléhá k Hornímu lesu u Cecemínského hřbetu. Na severu na ně navazují krajinné útvary významného lesního celku Dlouhého běhu, jenž se táhne až ke Košátkám. Místní dominantou je mimo Cecemínu i hřbet Na Neckách.

První písemná zpráva pochází z roku 1392. Po vladycích z Konětopy získali ves pánové z Chlumu. V roce 1513 byla ves přikoupena pány z Krajku k brandýskému panství. V těch dobách východně od ní rostla vinice — založená údajně za Karla IV. Odtud místní název Pod vinicí. Od konfiskace majetku Arnošta z Krajku po protihabsburském povstání z roku 1547 Ferdinandem I. zůstala dědina součástí komorního panství až do vzniku první Československé republiky. Filiální škola byla v Konětopen založena roku 1817.

Konětopy postihl koncem druhé světové války tragický úděl. Kromě toho, že na základě udání konfidenta zahynulo deset občanů, vypálili v květnu 1945 němečtí fašisté téměř celou obec.

Důležitou roli při přetváření krajiny v minulosti i současnosti sehrála zemědělská výroba, lesnictví a těžba šterkopísku. Dnešní Konětopy poskytují příležitosti k rekreačním vyžitím. Jezero vzniklé po těžbě šterkopísku slouží ke koupání a rybaření. V blízké budoucnosti by měla být plocha rekultivována do podoby původního přírodního mokřadu, který by měl sloužit především živočichům, vodnímu ptactvu ale i rybářskému sportu. V okolních lesích pookřeje srdce nejednoho houbaře. V územním plánu obce se počítá se vznikem dalšího rekreačního areálu i s rozšířením m bytové výstavby.

Konětopy mají obecní vodovod, jsou plynofikovány, do roku 2010 by měla být dobudována tlaková kanalizace v celé obci. Obecní úřad podporuje činnost několika místních spolků, hlavně Sboru dobrovolných hasičů Konětopy.

Konětopy

25

21

24

20

26

22

Vesnice leží severně od Hlavence. Vznikla na křižení historických komunikací: cesty severní — směrem na Mečeříž a cesty německé (nazev uváděný v josefínském katastru) — k západu na Sudovo Hlavno. Kostelní Hlavno patří k trojlístku obcí podobného názvu. A protože bylo větší než Hlavenec i Hlavno Sudovo, dostalo se mu přívlastku Hlavno Veliké. Poněvadž mělo kostel, stalo se Hlavnem Kostelním. Původ slova Hlavno se vysvětluje též podobností s výrazem „hlaveň“, kterým se označoval nedopalek polena, z něhož se pájlo v milířích dřevě uhlí. Nicméně této domněnce nenásvědčuje žádné další dochované pomístní jméno. Jiné vysvětlení se nabízí odvozením od Hlavý — latinsky kapituly, v našem případě Staroboleslavské, které v oblasti patřilo velké území.

Výčet majitelů poddanské vsi by byl obsáhlý. K roku 1318 je zmíněno, že na dílu jistého Řehoře již stála tvrz. Kus obce patřila Staroboleslavské kapitule. Johanité drželi část včetně původního gotického farního kostela připomínaného prvně v roce 1339. V okolí ležely za panování Karla IV. vinice i chmelnice, které byly zdrojem bohatství. V roce 1580 přikoupil Rudolf II. Kostelní Hlavno k panství Brandýs n. L. kromě části, která zůstala nadále pod církevní správou. Ze záznamů víme, že roku 1576 největší část obce vyhořela. Po skončení třicetileté války byla ves vylidněná a tvrz v rozvalinách.

Po roce 1800 byl zbořen starý kostel, ke kterému již byla přifařena Hlavna, Hlavenec i další obce. Nový kostel byl vysvěcen v roce 1807.

Zmínka o počátcích církevní školy v Kostelním Hlavně pochází již ze čtyřicátých let 14. století. Další písemná zpráva o škole pochází z roku 1677. Triviální škola se připomíná v roce 1771. Roku 1867 se stala dvoutřídní, roku 1882 trojtřídní, roku 1908 čtyřtřídní. Nová školní budova, která sloužila též okolním obcím byla vystavěna roku 1898.

Fotbalisté z TJ ZD Kostelní Hlavno, oddíl karate, honební společenstvo i dobrovolní hasiči se během roku zviditelňují na různých akcích a setkáních.

Kostelní Hlavno

29

32

27

30

31

28

34

Lhota se nachází jihovýchodně od Dřís. Patří mezi vesnice, založené pány z Michalovic — původními vlastníky okolního brandýského panství. Byla vysazena někdy po roce 1332 za vlády Jana Lucemburského na západním pokraji lesa Boru. Zůstala vždy v majetku brandýského panství. U nás často se vyskytující jméno vzniklo ze staročeského „igota, lhóta“, tj. „polehčení, osvobození, svoboda“. Takové jméno dostávaly osady zakládáné na lesní půdě, jejichž osadníci byli za práci spojenou s vykloučením lesa a vzděláním půdy osvobozeni na stanovený počet let od většiny poplatků.

Po zavedení písemné evidence v pozemkových knihách od 16. století bylo ve Lhotě vedeno původně 9 gruntů a jedna výsadní krčma. Rovněž rozvoj Lhoty se uskutečnil díky zřízení severozápadní dráhy v roce 1873, která prochází na jihozápadě od obce. Železnice umožnila rozšíření obchodního styku s průmyslovými centry. Pěstování cibule, okurek a další zeleniny se stalo hlavním zdrojem příjmů. V roce 1911 byla vybudována silnice na Starou Boleslav, roku 1915 vybudována zvonice s obecní věží.

V meziválečných letech se započalo s výstavbou rekreačních domků a chat v oblasti zvané Lesno. Vystavěn byl i stejnojmenný hotel s ubytováním pro 40 osob, jež sloužil ke kulturnímu a sportovnímu vyžití i k víkendovému i dlouhodobému odpočinku. Dnes je objekt postupně navrácen k původnímu účelu.

Po ukončení těžby písku vzniklo v lese východně od obce rozsáhlé jezero s vyhlášenou nudistickou pláží. Malá vzdálenost od Prahy z něj učinila vyhledávané a navštěvované letovisko s denní kapacitou 10 000 návštěvníků. Rekreační funkci mají i další objekty ve Lhotě. Přes čtyřtřetiny katastru obce zaujímají lesy, což příznivě ovlivňuje životní prostředí a celkový ráz krajiny.

Škola byla založena v roce 1692. Budova školy z roku 1885, která plnila svou funkci do roku 1962, slouží dnes jako zdravotní středisko poskytující služby i pro občany z okolních obcí. Občané jsou zásobováni vodou z dokončeného vodovodu z vlastní vrtem.

Lhota

35

42

38

40

37

36

39

Jméno Nedomice lze odvodit od zakladatele vsi — lokátora Nedomy. Osadníci, kteří se usídlili na úrodné půdě poblíž Cecemína byli Nedomici. Dědina byla součástí prebendy Staroboleslavské kapituly. Lze tak soudit podle písemné zmínky z roku 1381. Do světských rukou Nedomic přelší během husitských válek. Většina stále patřila vladýkům z Nedomic, kteří vyměřili po meči kolem roku 1500. Majetek i s poddanými připadl rytířům Všetatským. Po nich se dědictví ujali rytíři Vrábští a části rytíři Hrušovští. Větší díl obce následně propadl panovníkovi Ferdinandu I. Zbytek připojil císař Rudolf II. v roce 1584 k brandýskému panství. Roku 1638 byly Nedomic vypáleny a vyplněny císařskou armádou. Z těch, kteří vzkřísili Nedomic znovu k životu, se uvádí roku 1686 první Jakub Fabián, předek všech dnešních rodin Fabiánů z Nedomic i Ovčárů.

Nejstarší známý doklad o pěstování cibule v Nedomicích pochází z roku 1620. V 17. a 18. století se rozvíjelo v regionu pěstování brambor, zeleniny, v 19. století také jetele.

V roce 1842, u příležitosti měření pozemků tzv. stabilního katastru, byly sousední Ovčáry spojeny s Nedomicemi.

Následný hospodářský vývoj urychlil stavbu komunikací: silnice na Všetaty (1899 — 1900), silnice Stará Boleslav — Mělník (1912), Severozápadní dráha (1872 — 1873). Nastoupila éra pěstování a distribuce okurek. Koncem 19. století došlo k dalším podstatným proměnám zemědělství, které bylo stále základním zdrojem obživy většiny obyvatelstva. Změny byly charakterizovány pěstováním nových druhů plodin — okurek, cibule, cukrovky atd. Současně se měnila i struktura chovných hospodářských zvířat. Nastala éra zavádění různých mechanizačních prostředků v zemědělské výrobě.

Významným mezníkem v historii Nedomic se stal rok 1801, kdy bylo zahájeno pravidelné školní vyučování. V letech 1910—1912 byla z finančních prostředků obce postavena nová školní budova. Secesní stavba, kterou svého času považovali za nejkrásnější školní budovu v celém brandýském okrese, tvoří dominantu obce dodnes.

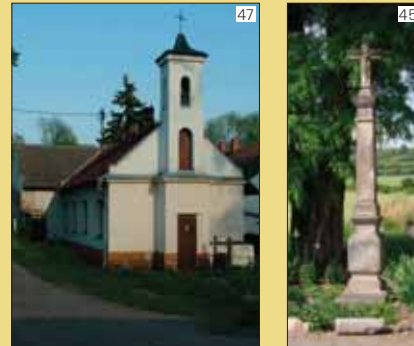
Nedomice

43

44

47

45

46

Ovčáry byly vystavěny při silnici ze Staré Boleslavi na Mělník a při železnici z Nymburka do Mělníka. Jižně od nich leží vodní plocha, která i když patří do sousedního katastru, je známa jako jezero Ovčáry. Kanovníci Staroboleslavské kapituly někdy ve 14. století, ve snaze po zvýšení důchodů, osadili mýtiny a paseky hvozďů a lužních lesů poddanými, kteří území zúrodnili. Mezi šlechtickými rody vlastníci majetky v Ovčárech se vystřídali zemané z Nedomic, ze Všetat, z Hrušova i rytíři Vrábští a páni z Krajku, kteří přišli o majetek dílem konfiskací za účast ve stavovském povstání a zčásti jeho prodejem Rudolfu II. a Matyáši. Ovčáry připadly k Brandýsu až na grunt, který patřil do roku 1848 kosteckému špitálu.

Obyvatelé vesničky s dvorci a chalupami roubenými ze dřeva a krytými došky trpěli — vzhledem k exponované poloze — četnými průchody armád. Za třicetileté války roku 1631 ji vyrabovali a spálili Sasové, roku 1638 zase císařští. Za války o rakouské dědictví roku 1741 drancovali Bavoři, Francouzi, Sasové. V srpnu 1744 táhli Prusové přes Ovčáry ke Staré Boleslavi i na Kostelec. Za války „sedmileté“ roku 1756 se vrátila pruská vojska.

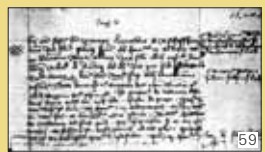
Od roku 1842 splynuly Ovčáry s Nedomicemi. Společná škola tvořila kulturní pojítko. Významné hospodářské oživení se projevilo výstavbou železnice s druhou kolejí (1908) a vznikem pracovních příležitostí v okolí. Ve velkém se začala pěstovat cukrovka i další plodiny: okurky, zelí, cibule, česnek. Ovčáry přesto zůstávaly obcí dělníků, bezzemků a malorolníků v čele se sociálními demokraty. Naproti tomu Nedomic, kde žili většinou bohatí zemědělci, stranily agrární straně. Proto došlo za První republiky k rozchodu obou obcí. V jižní části katastru bylo přibližně v té době provedeno naplínění Labe. V roce 1942 byla konečně i v Ovčárech zřízena železniční zastávka.

Od roku 1960 v rámci společenských proměn splynuly obě obce znovu v jeden správní celek, k jehož rozpadu přispěly až změny po tzv. sametové revoluci. Již před delší dobou byla dokončena vodovodní síť. V obci je pěkně upravený sportovní areál.

Ovčáry

58

59

57

54

56

56

60

Rovněž název Sudova Hlavna souvisí s pojmenováním dvou okolních obcí. Po silnici se z něj dostanete východně do Kostelního Hlavna, severozápadním směrem do Konětopy, jihozápadním do Dřís.

Od jihu k Sudovu Hlavnu dosahuje Polabská nížina, ze severozápadu je jakoby chráněno lesem Dlouhým během. Terénní vlna na severu je pokryta spraší, vzniklou větráním opuky — odtud místní název Na Prachách. Ve Skále se zase dříve lámal stavební kámen. Jih pokrývají písčité a úrodné černozemní naplaveniny — odtud místní název Černava. O po většinu roku podmačené pastviny vznikaly dříve mezi sousedními obcemi spory, které se někdy rozhodovaly až v krvavých šarvátkách. Avšak roku 1884 dali občané Sudova Hlavna podnět k založení tzv. vodního družstva, které v následujících letech — ve spolupráci se sousedy — provedlo meliorace a pozemky zúrodnilo.

Sudovo Hlavno vystřídalo celou řadu majitelů (např. Staroboleslavskou kapitulou, Jana z Hlavence, Řehoře z Hlavna). Ještě v roce 1386 bylo nazýváno podle jednoho z nich „Hlaven Rynšův“ (Ryneš byla zdrobnělina jména Rynhart, Reinhart). Dvě vlastnický rozdělené části získal po husitských válkách rod Sudů z Kunratic a podle něj se tomuto Hlavnu začalo říkat Sudovo.

Původní tvrz, která již v minulosti vzala za své, stávala v západní části. Také Sudovo Hlavno bylo v polovině 16. století připojeno k brandýskému panství. V těch dobách se severozápadně od obce vyskytovala rozsáhlá vinice s broskvoněmi a meruňkami. Okolní žirné louky a zvláště les Dlouhý běh směrem na Konětopy, oplývaly hojností zvěře. Podle větší, ze dvou bažantnic, která stávala blíže ke Kostelnímu Hlavnu, se tam podnes říká V Bažantnici. Stávala zde i hájovna revírního forstkněcha — lesního revírního správce.

Dnes již obec není zaměřena pouze na zemědělskou výrobu. V současném Sudově Hlavně pulzuje bohatý společenský život. Obecní úřad podporuje činnost všech místních spolků: hasičů, myslivců, zahrádkářů, v průběhu roku pořádá celou řadu kulturních akcí i sportovních aktivit, pro děti i dospělé, podporuje tradice.

Sudovo Hlavno

65

61

65

62

65

69

64

70